Wychodzi dwa razy na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gazecie Warszawskiéj

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

№ 27

DNIA 12 KWIETNIA. ROKU 1848.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I-go

Cesarza Wszech Rossji, Króla Polskiego

&c. &c. &c.

Rada Administracyjna Królestwa.

W zamiarze ułatwienia Intendenturze Armji Czynnéj możności posiadania dokładnych wiadomości o istniejących po Gubernjach Królestwa cenach na prowiant, furaż i inne dla wojsk artykuły żywności, tak w czasie przygotowywania tych zapasów przez Kommissjonerów Prowiantskich i przez wojska, jako-też przy odbywaniu licytacji na dostawę prowiantu i przy rewizji rachunków takowych zakupów: Rada Administracyjna, uznawszy koniecznem zastosować, o ile być może, wskazane pod tym względem w tutejszych Gubernjach przepisy do porządku stanowienia cen na téż artykuły wewnątrz Cesarstwa, na przedstawienie Kommissji Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, postanowiła i stanowi:

Art. 1. Artykuły, których ceny wiadome być mają przy zaopatrywaniu wojska w żywność, są następujące:

Wszelkiego rodzaju zboże, jako-to: żyto, gryka, owies, jęczmień, pszenica i proso.

Wyrabiane ze zboża artykuły żywności, mąka żytnia, tudzież kasza gryczana, owsiana, jęczmienna, pszenna i jaglana.

Siano, słoma jara i żytnia, mięso wołowe.

Spirytus i wódka szumówka szóstéj próby.

Worki z płótna zwyczajnego i zgrzebnego.

Wartość tych artykułów.

Płaca dzienna dla jednego człowieka pieszego z jednym koniem, lub parą, a także z wołami, gdzie mieszkańcy mają zwyczaj używać takowych do przewozu.

Płaca za przewiezienie artykułów lądem lub wodą: lądem, w rozległości 10, 20, 50, i 100 wiorst, a wodą od miasta do miasta, a także wartość statków do przeprawy użytych.

Art 2. We wszystkich miastach i miasteczkach Królestwa Polskiego, Magistraty miejscowe, a w powiatach, Naczelnicy Powiatowi obowiązani są mieć wiadomości o cenach targowych na wszystkie wymienione wyżéj artykuły żywności, za przewóz i spław onych, i kontrollę takowych cen prowadzić w oddzielnych księgach, aby zawsze można było przekonać się, po jakiéj cenie, w jakiéj porze roku co było przedawane lub odstawiane.

Art. 3. Ceny targowe będą zapisywane w księgach co tydzień, lecz nie inaczéj, jak w skutku osobistego o ich rzeczywistości przekonania się Prezydenta lub Burmistrza, łącznie z innemi członkami Magistratu i jednym lub dwoma znanymi w mieście handlującymi; Naczelnicy Powiatowi zaś powinni zapisywać téż ceny według otrzymywanych od władz podrzędnych doniesień i osobistego ich przekonania się.

Art. 4. Wszystkie Magistraty miast, jako-też Wójci Gmin dostarczać mają Naczelnikom Powiatów, w dwóch exemplarzach, tygodniowe wiadomości o cenach na artykuły żywności, tudzież za przewóz lub spław onych, a Naczelnicy Powiatowi, zapisując takowe do księgi, na ten cel przeznaczonéj, mają układać ogólny wykaz z Powiatu, z wyszczególnieniem istniejących tam cen: najwyższéj, najniższéj i średniéj, z przecięcia pierwszych dwóch wynikłéj, a to według form lit. C. D. Tak ułożone wykazy Naczelnik Powiatu przedstawia Rządowi Gubernjalnemu 1-go, 8-go, 15 go, i 22 go, każdego miesiąca, dołączając zarazem jeden exemplarz wykazów, otrzymanych od Magistratu i Wójtów Gmin.

Prezydent miasta Warszawy również co tydzień dostarczać będzie takowe wykazy Jenerał-Intendentowi Armji, w zastosowaniu się do dotychczasowych rozporządzeń, z tą tylko zmianą, aby miara i waga produktów zawsze była oznaczoną podług miar i wag Rossyjskich: warunek ten zachować mają i Władze Gubernjalne.

Art. 5. Ceny średnie ustanawiane być mają przez czas od 1 września do 1 maja, w których, po ukończeniu żniw, odbywa się główny zakup artykułów żywności. W tym celu Naczelnicy Powiatów, oprócz składania Rządom Gubernjalnym tygodniowych wykazów o cenach, mają w początku każdego miesiąca przywoływać do Kancellarji swéj Prezydenta lub Burmistrza miasta Powiatowego, kilku obecnych w tém mieście obywateli, kilku handlujących zbożem, i wspólnie z nimi ustanowić cenę na zboże wszelkiego rodzaju i dobrego gatunku furaż, w Powiecie produkowane, z wszystkich cen istniejących w Powiecie wyprowadzić jednę zbiorową, pokazać najwyższą i najniższą, jako téż średnią z przecięcia pierwszych dwóch otrzymaną, oznaczając zarazem cenę worków i cenę dziennéj roboty jednego człowieka pieszego, z jednym lub parą końmi, albo téż z wołami; w miejscach zaś gdzie są przystanie lub spławy wodne, oznaczyć cenę barki, wszelkich używanych tam statków, ich obszerność, cenę ładowania i spławu z jednego miejsca na drugie, gdzie ma następować wyładowanie, płacę, jaką biorą najemnicy od pewnéj miary lub wagi, wykazując zawsze dwie ostateczne ceny, to jest: najwyższą i najniższą, biorąc za zasadę do miary żywności i furażu, czetwert, do wagi siana, słomy i mięsa, pud, a do miary spirytusu i wódki, wiadro.

Art. 6. Naczelnicy Powiatowi, z ustanowionych cen składają miesięcznie, według wzoru lit. A. B. szczegółowe wykazy Gubernatorowi Cywilnemu, które mają być podpisane przez wszystkie wyżéj wyszczególnione osoby.

Art. 7. W razie nagłego i znacznego podwyższenia się cen, Magistraty i Naczelnicy Powiatowi winni przekonać się o rzeczywistych przyczynach tego, i uwagi swoje o tém zamieścić w przedstawionych Wykazach.

Art. 8. Gubernatorowie Cywilni, po otrzymaniu od Naczelników Powiatowych wykazów cen, od 1 września do 1 maja ustanowionych, mają przywołać kilku obywateli obecnych w mieście Gubernjalném, Prezydenta miasta Gubernjalnego, oraz kilku handlujących zbożem, i wspólnie z nimi, w Rządzie Gubernjalnym bez udziału

Radców Gubernjalnych, sprawdzić takowe, i ze wszystkich cen powiatowych ułożyć jednę zbiorową cenę na Gubernją, oznaczając zarazem najwyższą i najniższą; poczém, tak uformowany wykaz, przez wszystkich obecnych ma być podpisany.

Art. 9. Przy stanowieniu cen w Rządzie Gubernjalnym, Gubernatorowie Cywilni, biorąc za podstawę tygodniowe wykazy przez Naczelników Powiatowych składane, winni będą przekonać się, czyli w powiatach ceny średnie rzetelnie, zaś ceny wyższe i niższe sprawiedliwie są oznaczone: przy każdém zaś widoczném podniesieniu się cen, zbadać powody tego, i w wykazie ogólnym z Gubernij takowe objaśnić.

Jeśliby zaszła wątpliwość co do rzetelności wykazanych przez Naczelników Powiatu cen, lub wskazanych przyczyn podniesienia się onych, wówczas Gubernatorowie Cywilni, nie wstrzymując się z ustanowieniem ceny na Gubernją, zarządzą bliższe sprawdzenie na miejscu, i winnych nierzetelności, lub jakiegobądź uchybienia w wykazaniu cen, pociągną do surowéj odpowiedzialności.

Art. 10. Cena zbiorowa będzie ustanawianą ze wszystkich różnych cen, po dodaniu takowych w jednę summę i rozdzieleniu dopiero tejże summy przez liczbę dodawanych cen; zaś cena średnia wyprowadzoną będzie z dodania ceny najwyższéj i najniższéj i podzielenia otrzymanego wypadku przez dwa.

Art. 11. Cena zbiorowa, na całą Gubernję oznaczona, nie powinna być uważaną za jedyną zasadę przy wszelkich kupnach w Gubernji dopełnianych; przeciwnie, w Powiecie ustanowiona porządkiem przepisanym cena średnia, służyć ma przy kupnie żywności na rzecz Skarbu w właściwym Powiecie za niewątpliwą i prawną, gdyby w innym Powiecie produktów tych za niższą cenę nabywać nie można było. Cena zbiorowa z całéj Gubernji ustanawia się jedynie w tym celu, aby, gdy cena średnia Powiatowa jest za wysoką, ułatwić zapomocą przetargów, możność pragnącym podjęcia się dostawy, podług ceny zbiorowéj; gdzie takowych konkurentów nie będzie, cena średnia Powiatowa uważa się za jedyną, prawną i wątpliwości nie podlegającą.

Art. 12. Przez czas letnich miesięcy od 1 maja do 1 września, Naczelnicy powiatów i Gubernatorowie Cywilni nie będą ustanawiać cen: lecz tylko odbierając wykazy tygodniowe o cenach targowych, Naczelnicy Powiatowi od Magistratów i Wójtów Gmin, a Gubernatorowie Cywilni od Naczelników Powiatowych będą przestrzegać rzetelności takowych, i z tych dopiero wykazów Gubernatorowie Cywilni układać będą ogólny wykaz z Gubernji za miesiąc ubiegły.

Art. 13. Wykazy miesięczne o cenach ustanowionych, ułożone według wzoru lit. A, B, i o cenach targowych według wzoru C, D, będą zachowywane w aktach Rządu Gubernjalnego; a duplik ty onych, należycie zalegalizowane, zaraz po zatwierdzeniu, rozsyłane być winny przez Gubernatora Cywilnego lub nawet przez Rząd Gubernjalny: Jenerał-Intendentowi Armji i Główném Polowéj Prowiantskiéj Kommissji, Prowiantskiemu Kommissjonerstwu Korpusu konsystującego w Królestwie i Kancellarji Główno-dowodzącego Armją.

Oprócz tego, dla sprawdzenia kosztów żywności wojska w czasie marszu, Gubernatorowie Cywilni będą dostarczać Głównéj Polowéj Prowiantskiéj Kommisji wykazy o cenach targowych tygodniowych, od 1 września do 1 maja, a to według formy lit. D.

Art. 14. Delegowany, w celu uskutecznienia kupna na rzecz Kommissjonerstwa, powziąwszy wiadomość o cenach, obowiązany jest przedstawić takowe pod zatwierdzenie Gubernatora Cywilnego; za zasadę zaś względem wykrycia i zatwierdzenia cen, wyjąwszy szczególne wypadki, będzie od 1 września do maja służyć cena średnia, na całą Gubernję oznaczona, a od miesiąca maja do 1 września cena targowa; w tym celu Gubernatorowie Cywilni obowiązani są:

1. Przestrzegać, aby w przedstawianych przez kierującego kupnem żywności cenach, Władze Cywilne nie odstępowały od przepisanego porządku.

2. Wydawać decyzje swe bezzwłocznie, najpóźniéj zaś w dni 7, licząc od daty otrzymania przedstawienia kierującego zakupem.

Przedstawienia takowe, dla zyskania na czasie, mają być przesyłane Gubernatorowi Cywilnemu przez umyślnego posłańca i przez tegoż odnoszone decyzje.

3. Odpowiedzi swe udzielać delegowanemu do kupna stanowczo, bądź to: czy takowe zatwierdzać lub odrzucać będą przedstawione ceny.

W tym ostatnim razie, to jest: kiedy przedstawione ceny okażą się niekorzystnemi dla Skarbu, Gubernatorowie obowiązani będą ułatwiać delegowanym do kupna nabycie taniéj przedmiotów żywności, i nie poprzestając na samej korrespondencji, wskazać wyraźnie, gdzie i u kogo delegowany może nabyć produkta taniéj. W tym samym zaś czasie Gubernator Cywilny ma obowiązek uprzedzić Jenerał-Intendenta Armji o opieszałości lub nadużyciu delegowanego do zawarcia kupna.

4. Przestrzegać, aby ceny zatwierdzone dla delegowanego do kupna, wczasie od 1 września do 1 maja, nie były wyższe od ustanowionéj ceny średniéj, a w czasie od maja do września od cen targowych.

5. W razie otrzymania wiadomości od delegowanego do kupna, że z powodu podwyższenia się cen, on nie jest w możności dopełnienia kupna artykułów żywności po cenach ustanowionych i przedstawienia ceny przez niego wykrytéj, Gubernator Cywilny winien jest sprawdzić podane ceny, donieść bezpośrednio Jenerał-Intendentowi Armji o ogólném podniesieniu się cen w Gubernji, o prawdopodobnych przyczynach takowego podniesienia się i na to oczekiwać decyzji. Zanim zaś nastąpi odpowiedź, obowiązany jest ułatwiać delegowanemu nabycie produktów po cenach ustanowionych, gdzieby tylko tego w Gubernji okazała się możność. Lecz jeżeliby podniesienie się cen było mało znaczące i Gubernator Cywilny uznawał, że nimby otrzymał decyzję, ceny bardziéj jeszcze się powiększą, lub pora do kupna właściwa minie, wówczas mocen jest sam zatwierdzić ostatnio ceny przez delegowanego do kupna, lub przez niego wykryte, zawiadamiając jednocześnie Jenerał-Intendenta Armji o powodach, które go znagliły do zatwierdzenia cen podniesionych.

Art. 15. Według istniejących przepisów, wojska, w czasie przemarszu, uskuteczniają kupno żywności z wszelką uwagą na korzyść skarbu i w każdym razie po cenach, niewyższych od targowych, w tych miejscach i w tym czasie, gdzie i kiedy kupno jest dopełniane. W tym celu Naczelnicy Powiatowi obowiązani będą udzielać wojskom maszerującym wiadomości o cenach średnich z ubiegłego tygodnia, takie same, jakie przedstawili Gubernatorowi Cywilnemu. Oprócz tego, jeżeli wojska dopełniają zakupu produktów po cenach wyższych nad targowe, winni są za każdą razą donieść o tém Gubernatorowi Cywilnemu, z wyjaśnieniem, jakie szczególne okoliczności i przyczyny temu towarzyszyły.

Art. 16 Ponieważ na zasadzie powyższych przepisów, udzielenie wojsku wiadomości o cenach należy do Naczelników Powiatowych, przeto wojsko, zbliżając się do Powiatu, obowiązane jest wiadomości o cenach zasięgać jedynie od Naczelnika Powiatu; udzielania zatém wojsku wszelkich poświadczeń na artykuły żywności, przez Magistraty, Burmistrzów lub Wójtów Gmin, zabrania się.

Art. 17. Gubernatorowie Cywilni, otrzymawszy wiadomość o dopełnioném przez wojsko kupnie po cenach wyższych nad targowe, doniosą o tém natychmiast Jenerał-Intendentowi Armji, z objaśnieniem przyczyn i przy dołączeniu swéj opinji.

Art. 18 Jeżeliby Naczelnik Powiatu udzielił wiadomość nierzetelną, z okazaniem cen wyższych, uważać się to będzie za chęć uszkodzenia Skarbu, ze strony tak Naczelnika Powiatu, jakoteż Dowódcy pułku lub oddziału; przewyżki ceny Skarb w takim razie nie ponosi, lecz o winnych fałszywego wykazania cen ma być zawiadamianym Gubernator Cywilny, dla dalszego, jak z porządku wypada, postąpienia; względem zaś ukarania wojskowego, okoliczność ma być oddaną do decyzji Główno-Dowodzącego Armją Czynną.

Art. 19. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzien-

niku Praw umieszczone być ma, poleca się Kommisji Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Działo się w Warszawie, dnia ¹⁹/₃₁ marca 1848 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek (podpisano) *Książe Warszawski*

Dyrektor Główny, Prezydujący w Kommissji Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Senator Radca Tajny, (podpisano) *A. Storożenko.*

Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *T. Le Brun.*

Z Petersburga $^{17}/_{29}$ *marca.*

Według zatwierdzonéj Najwyżéj ustawy, akcyza od piasku cukrowego produkcji krajowéj, będzie pobieraną w następnych wymiarach: 1) od 1-go września 1848 do 1 września 1850 r., po kop. sr. 30 od puda; 2) od 1 września 1850 r., do 1 września 1852 po kop. sr. 45; 3) od 1 września 1852 do 1 września 1854 r. po kop. sr. 60 od puda. Nie ulegają akcyzie: 1) cukier rafinowany, tak z przywożonego surowcu trzcinowego lub lumpu, od których cło zostało opłacone, jako i od surowcu cukru burakowego krajowego, od którego akcyza już opłaconą została: 2) cukier niekrystalizujący się (syrop i patoka) z buraków, krochmalu kartoflowego i innych istot wydobywany. Dla pomniejszych fabryk, w których roczna produkcja nie przewyższa pudów 500 piasku burakowo-cukrowego, ustanawia się w ciągu pierwszych lat sześciu następna, zmniejszona skala akcyzy; 1) od 1 września 1848 do 1 września 1850 r., po kop. sr. 15; 2) od 1 września 1850 do 1 września 1852 r., po kop. sr. 30; 3) od 1 września 1852 do 1 września 1854 r., po kop. sr. 45 od puda. Takowa ulga nie rozciąga się na fabryki, do jednego właściciela i w jednéj i téjże saméj gubernji należące, jeżeli te fabryki łącznie wyrabiają piasku burakowo cukrowego więcéj niż 500 pudów rocznie. Nowo-zakładane, po ogłoszeniu niniejszéj ustawy, fabryki cukru burakowego, jako-téż, i te, względem których dowiedzioném będzie, że są założone przed niespełna dwoma laty od czasu wydania téjże ustawy, używają w przeciągu trzech perjodów dwuletnich, od dnia podania do kas powiatowych deklaracji o ich założeniu, następnych swobód; w pierwszym z powyższych perjodów są całkiem wolne od opłaty akcyzy, lecz obowiązane tylko brać od kas powiatowych świadectwa na prawo fabrykacji; w drugim perjodzie płacą akcyzy po kop. sr. 30, a w trzecim po kop. sr. 45 od puda piasku wybielonego.

O POLEPSZENIU GOSPODARSTWA WŁOŚCIAŃSKIEGO.

(Ciąg dalszy).

JEDENASTY WIECZÓR.

Wieczora jedenastego zeszli się wszyscy włościanie, gdyż zasłyszeli, iż w zeszłym nie o jednym przedmiocie mówiono, który im wcale nie był znanym. Z własnego pochopu przyrzekli odtąd nigdy nie zmudzić zgromadzenia, jednę tylko wyjąwszy chorobę, która ich by wstrzymać od przyjścia mogła i prosili Stanisława, aby opowiedanie daléj wieść zaczął.

Stan. Do zbóż strąkowych należą: 1) grochy, z których osobliwie biały i szary (w prusiech zachodnich nazywają bury) chodują; rodzaj ostatni rodzi się w Prusiech wschodnich, a w innéj zasiany okolicy, wyradza się natychmiast. Groch biały potrzebuje kraśnéj, lekkiéj, gliniastéj ziemi, zawierającéj margiel lub wapno; udaje się także i na tęgiéj ziemi, skoro mu pogoda sprzyjająca, posłuży, i niemniéj na marglowatym piasku, jeżeli dostatek zawiera wilgoci Groch szary, czyli bury zdaje się potrzebować ziemi gliniastéj zawierającéj części żelazne, i zasiewa się na drugiém przesiewisku, gdyż na świeżym nawozie wybuja za bardzo w łęty i obradza mało ziarna. Grochu nie należy na tém samém miejscu prędzéj, aż po sześciu latach siać, inaczéj nie można się spodziewać urodzaju; lecz to zapewne stosuje się tylko do ziemi nie dość urodzajnéj czyli silnéj, i nie dość głęboko uprawnéj. Groch jest rychły i późny, rodzaj ostatniego siewu należy zalecić w gospodarstwach, u których płodozmian zaprowadzony, i gdy po nim zasiew zimowy następuje. Niektórzy rolnicy są zdania tego, iż białego grochu na świeżéj mierzwie siać nie należy, bo zanadto się w grochowiny wysila; lecz to tylko zapewne na bardzo dosadnéj ziemi się wydarza. Na lekkiéj można go wraz z mierzwą miałko przyorać. Dobrze jest zamoczyć groch przed wysiewem w wodzie gipsem roztworzonéj, gdyż i kiełkuje i rośnie rotém sporzéj, a tym sposobem unika uszkodzenia od pcheł polnych. Posypywanie gipsem roślin strąkowych, nadewszystko na ziemi zawierającéj mało, albo wcale żadnych części gipsowych, jest użytecznem, groch przecież taki jest trudny do ugotowania. Na mórg chełmiński wysiewa się grochu 2½ korca miary berl. Gdyby groch nie dobrze powschodził, co się zdarza gdy deszcz znaczny upadnie, a potém suche nastąpią wiatry, tedy uwleczenie go jest przydatném, bo przez to zarazem i wielka ilość i zielska się wytępia. Jeżeli groch nierówno się dojrzewa, tedy nie należy z sprzętem jego odwłóczyć, szczególniéj, gdy po nim siew zimowy nastąpić ma; żniwienie grochu dzieje się kosą albo sierpem; kosą należy go ciąć natenczas, jeżeli wiele paszy zawiera, a sierpem żąć na tedy, gdy nie przerosły trawą, do czego kobiet i silniejszych chłopaków użyć należy, nie odrywając chłopów od innéj roboty. Żżynanie sierpem nie wyprusza tak wiele ziarna, ponieważ już się potém nie zgrabia, ale raczéj przy żęciu zgarnia się na środek zagona w rzęd, a to takim sposobem, iż żnący jeden z jednéj strony od prawéj ku lewéj stronie, a drugi od lewéj ku prawy szarpie i spycha. Rzędy powinny być tak odległe, aby wóz żniwny mógł pomiędzy przejechać i dogodnie nakładać można. Grochowiny spasają się powszechnie owcami; dla koni i bydła przyrzynają się do sieczki. Często opadają groch mszyce, powstające z tego powodu, że roślina grochu od natłoku soków słodkich, (w podobieństwie miodu) napęka, i tenże sok wytryskując, zwabia rzeczone owady, wyssywające tę lipkość, do okwitnienia potrzebną, i niszczą najlepsze nadzieje zbioru.

2. Wyka, najwięcéj na paszę zieloną zasiewana wprawdzie, jednakże już w tém następstwie rzeczy o niéj pomówimy. Pod zasiew jéj potrzeba ziemi gliniastéj i świeżo umierzwionéj, aby w łęty wybujała, i tym sposobem obfitszéj starczyła paszy i wyczyściła zarazem ziemię pod następny zasiew. Rodzaj wyki mniejszéj sieje się aż do początku miesiąca czerwca, zaś większéj, wcześniéj. Na ziemi piaszczystéj rodzi się wyka natenczas tylko, gdy w piasku cząstki wapienne się znajdują, i gdy umierzwiony jest i dostatek wilgoci posiada. Skoro wyka na świeżą stajenną paszę ma być przeznaczoną, tedy nie należy wszystkiéj razem zasiewać, raczéj zasiew tak zastosować, aby jeden kawał zasiewu po drugim szedł do cięcia na paszę.

Do siewu wyki dodaje się jęczmienia, owsa i bobu, a to dla tego, aby nie zlegała. Chcąc wykę na siano obrócić, układą się zsieczona, po jednodniowem przeschnięciu, w duże kópy, kilka wozów zawierające; w tych kopach zapoci się wyka stosownie do powietrza zimnego późniéj, a ciepłego prędzéj. Wyka powinna być w one kópy mocno ułoczona i tak długo w nich leżeć, aż się tak zagrzeje, iż zaledwo ręką wytrzymać będzie można, poczém rozrzuca się, bez względu na to czy pogoda lub nie. Słychać ją na podobieństwo słodu, tedy jest należycie uprażoną; a gdy kwaśny wydaje zaduch, jest dowód, że zadługo w kópach leżała. Gdy po rozrzuceniu ciepłe i przewiewne nastąpi powietrze, przewraca się i przetrząsa często wyka, aż przeschnie. Potém ustawia się lekko w małe kópki, tak, aby ją wiatr mógł przejmować, i po kilku dniach zwozi. Podobnymże sposobem postępuje się i z koniczyną, a przy złéj pogodzie także i z sianem łącznem. Tak sprzątnione siano, skoro tylko nie przydługo na deszczu leżało, jest bardzo dobre, i chętniéj ono pożywa bydło, aniżeli łączne najlepsze, i krowy doją po nim lepiéj. Przez prażenie w kopach tworzy się słodycz, którą tak chętnie bydło zjada; lecz nie należy kópek bez poruszenia pozostawiać, gdyż siano ki-

sieje, i kwas takowy zbyteczny bydłu jest szkodliwy. Tak sposobiąc siano z wyki, potrzebowałem na to pięć dni, t. j. na skoszenie, układanie w kópy, rozrzucenie, w kópki ustawienie i zwiezienie.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Z B O Ż E.

Gdańsk 6 kwietnia. Na naszéj giełdzie zbożowéj pojawiły się już dowozy Wisłą tu przybyłe; życzećby tylko należało, żeby się pokazało więcéj życia na targu. Do téj pory jeszcze wszystko opieszale idzie. Jeżeli sprawdzi się wiadomość, że wywóz zboża z Polski oprócz pszenicy jest zakazanym, to ceny poprawią się cokolwiek. Od czasu otwarcia spławu na rzekach, otrzymaliśmy dowozu: $288\frac{1}{2}$ łaszta pszenicy, $30\frac{1}{2}$ łaszta żyta, grochu 45 łasztów, jęczmienia 34 łaszty. Z tego przedano $146\frac{5}{6}$ łaszta pszenicy, $30\frac{1}{2}$ łaszta żyta, $31\frac{1}{2}$ łaszta grochu, po następujących cenach: Pszenicy 15 łasztów 128 funtowéj po 410 zł. gd. (33 złp. gr. 20 korzec). $4\frac{1}{2}$ łaszta 125 funtowéj po 385 zł. gd. 15 łasztów 126 funtowéj po 375 zł. gd. $16\frac{2}{3}$ łaszta 124 funtowéj po 360 zł. gd., 17 łasztów 124 do 125 funtowéj po 350 zł. gd $10\frac{1}{2}$ łaszta 126 funtowéj po $347\frac{1}{2}$ zł. gd. 8 łasztów 122 do 123 funtowéj po 330 zł. gd., $2\frac{1}{2}$ łaszta 120 do 121 funtowéj po 325 zł. gd. (24 zł. groszy 5 korzec) 58 łasztów 124 do 129 funtowéj po niewiadoméj cenie. Żyta 12 łasztów 121 funtowego po 228 zł. gd. (16 złp. groszy 18 korzec) $2\frac{1}{2}$ łaszta 118 funtowego po 225 zł. gd. $1\frac{1}{5}$ łaszta 117 funtowego po 207 zł. gd. $13\frac{1}{2}$ łaszta 118 funtowego po niewiadoméj cenie. Jęczmień $1\frac{2}{5}$ łaszta 110 funtowego po 204 zł. gd., grochu 21 łasztów po 280 zł. gd., 19 łasztów po 265 zł. gd.

Na rynku miejskim dowozy nie wielkie, a wkrótce może jeszcze zeszczuplęją, albowiem rolnicy niezadługo zaczną roboty w polu. Płacono pszenicę 120 do 131 funtowéj po 56 do 75 sr. gr. szefel (zł. 22 gr. 12 do 30 zł. korzec), żyto 120 do 125 funtowe, 39 do 42 sr. gr. (zł. 15 gr. 18 do 16 zł. gr. 24 korzec), groch 43 do 47 sr. gr., jęczmień 31 do 37 sr. gr., owies 23 do 25 sr. gr. za szefel. Okowita po $16\frac{1}{2}$ talara za 120 kwart 80 pct. Trallesa.

Londyn 31 marca. Na przeszłotygodniowe targi jakoteż i w bieżącym tygodniu nadzwyczaj mało kupców przybyło, a dopytywanie się o wszystkie gatunki zboża było ograniczone. Nie uważaliśmy żadnéj ważnéj zmiany w wartości któregobądź artykułu; ale kto chciał koniecznie sprzedać musiał poprzestawać na cenach znacznie niższych. Pogody ciągle się tu utrzymują.

Dowieziono z zagranicy: Pszenicy 2450, jęczmienia 1670, owsa 4900 kwarterów. Ceny przeciętne: Pszenica 54 szyl. 2 pens. 43 zł. gr. 15) Jęczmień 32 szyl. 10 pens. (zł. 26 gr 10 korzec). Owies 20 szyl. 7 pens. (zł. 16 gr. 25 korzec). Żyto 29 szyl. (zł. 23 gr. 5 korzec). W interesach żadnéj zmiany. Wywozy jeszcze się niepoprawiają.

Szczecin 6 kwietnia. Umowy o żyto zawarte dopełniają teraz, ale chęć kupna na gotowy towar bardzo jest mała, ale dziś wyborowe żyto sprzedawać można było po 24 do $24\frac{1}{2}$ talara, gdy tymczasem partja lżejszego żyta sprzedaną została po 23 tal. Na dostawy wiosenne nikt teraz umowy zawierać nie chce niżéj $24\frac{1}{2}$ do 25 tal. Pszenica ważąca 90 funtów na szeflu sprzedawaną była po 48 tal. Na dzisiejszym targu ceny były następujące: Pszenica 40 do 44 tal. żyto 26 do 27 tal., jęczmień 24—26 tal., owies 18—20 tal. groch 32—34 tal. za wespel. Siano $11\frac{3}{4}$ do 15 sr. gr. centnar, słomy kopa 4 tal. do 4 tal. i $7\frac{1}{2}$ sr. gr. Kartofle 16 sr. gr. szefel.

Berlin 7 kwietnia. Pszenica bez pokupu, cenę nominalną przyjąć można 46 do 48 tal. za wespel. Żyto codzień spada za 85 fun. ledwie 27 talarów dają, za 86 funtowe $27\frac{1}{2}$ talara, którego dość kupowano. Na dostawy wiosenne umawiają się po 25 do 27 talarów jęczmień 28 do 30 talarów, owies w miejscu 19 do 20 talarów 48 funtowy z dostawą na wiosnę sprzedano po $16\frac{1}{2}$ talara, 50 funtowy po 17 tal. Okowita w miejscu po $13\frac{3}{4}$ do 14 tal. Na dostawę wiosenną po 14 do 15 talarów.

WIADOMOŚĆ

O cenach targowych praktykowanych po miastach w gubernji Warszawskiéj.

Wymienienie miasta	Pszenica rub.	Pszenica k.	Żyto rub.	Żyto k.	Jęczmień rub.	Jęczmień k.	Owies rub.	Owies k.	Groch r.	Groch k.	Kartofle rub.	Kartofle k.
Częstochowa $^{18}/_{30}$ marca	4	80	3	45	3	30	1	50	4	50	1	80
Gombin $^{19}/_{31}$ marca	3	60	3		2	55	1	65	3		1	50
Kalisz $^{16}/_{28}$ $^{19}/_{31}$ marca	3	67	2	95	2	79	1	42	3	95	1	50
Łęczyca 4 kwietnia	3	90	2	70	2	40	1	50	3	30		
Piotrków 2 kwietnia	4	$57\frac{1}{2}$	3	15	2	85	1	$24\frac{1}{2}$	3	90	1	50
Wieluń $^{16}/_{28}$ marca	4	20	3		2	40	1	35	4	35	1	20
Rawa $^{19}/_{31}$ marca	3	90	2	85	3		1	50	4	20	1	50
Włoc. 24, 27, 31 marca	3	75	2	70	2	40	1	35	2	70	1	35

KURS GIEŁDY BERLINSKIÉJ.

Dnia 8 kwietnia 1848 roku. PAPIERY.	żądają Tal.	płacą Tal.
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb. 4%	—	—
Rossyjsko-Angielska Pożyczka 5%	—	$83\frac{1}{2}$
Polskie Obligacje Skarbu 4%	—	—
„ Listy Zastawne	—	—
„ Listy Zastawne nowe.	—	84
„ Obligacje Udziałowe	—	—
„ Obligacje 500 złotowe.	—	—
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 zł. 5%	—	56
lit. B. 200 „ . . .	—	—
procentowe „ . . .	—	—

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 11 kwietnia 1848 roku.		ŻĄDAJĄ R. sr.	ŻĄDAJĄ kop.	DAJĄ R. sr.	DAJĄ kop.
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów . .	2 M. .	—	—	97—	20—
Gdańsk 100 talarów . .	2 M. .	—	—	96—	45—
Hamburg 300 b. m. k. . .	2 M. .	—	—	—	—
Londyn funt sterlin. . .	3 M. .	—	—	—	—
Lipsk 100 talarów . .	2 M. .	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr. . .	1 M. .	—	—	—	—
Petersburg ditto. . .	1 M. .	—	—	100	—
Paryż 300 franków . .	2 M. .	—	—	78 -	30—
Wiedeń 150 złr. . .	2 M. .	—	—	96—	45—
Wrocław 100 talarów . .	2 M. .	—	—	—	—
2. MONETY.					
Rosyjskie Imperjały . . .		—	—	—	—
Holender. dukaty nowe . . .		—	—	—	—
ditto stare ważne . . .		—	—	—	—
Frydrychsdory Pruskie . . .		—	—	—	—
Rossyjskie assygnaty . . .		—	—	—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr. .		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Obligi Skarbowe za 100 rs. .		—	—	—	—
„ „ „ 4% rs. .		—	—	—	—
Listy zastawne nowe białe daw. bez kup. (*)		—	—	13—	72—
„ „ nowe za 100		—	—	—	—
Obligacje udziałowe na 300 złp. .		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp. .		—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B na 200 złp. .		—	—	—	—
Serje wylosow lit. na — złp. .		—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likw. złp. 100 .		—	—	—	—

Wartość kuponu kop. $18\frac{1}{6}$